
HALEP-MUSUL HATTINDA ABD-RUSYA GERİLİMİ VE TÜRKİYE

-

10.10.2016

Hurriyet, 10 Ekim 2016 (Murat Yetkin)

Rusya ile ara yeni düzeldi.

Rusya Devlet Başkanı da bugün, 10 Ekim, İstanbuldaki Dünya 23üncü Enerji Zirvesine katılmaya geliyor.

Türk Akımı, Akkuyu, turizm, inşaat, gıda ticareti pek çok önemli konu var gündeme.

Her halde o yüzden Ankara kıyameti koparmadı bu defa.

Her halde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve Putin, tıpkı uçak düşürme olayı öncesinde olduğu gibi siyasetle ticareti birbirinden ayırmaya karar verdiler.

Yoksa Rusyanın Halepte yaptığı olacak bir iş değil.

Halepte hava saldırılarının geçici süre durması yolunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine verilen önergeyi veto etti Rusya.

Bu defa, daha önce benzeri üç durumda tam destek veren Çin dahi çekinse kaldı.

Ankaradaki diplomatik kaynaklara göre Moskova, yirmi yıl önce Çeçenistanda, Groznide uyguladığına benzer bir taktik uyguluyor. Yani aralıksız bombala, giden gitsin, kalanları ya Beşar Esad rejimi ya da onun terörist saydığı gruplar arasında tercihe zorla, terörist ilan et ve imha et.

Rusya, Esadın terörist saydığı herkesi terörist sayıyor; sadece IŞİD, el-Kaide türevleri filan değil, mesela ABD önderliğindeki koalisyon ve Türkiye tarafından da desteklenen Özgür Suriye Ordusunu da terörist sayıyor.

Türkiyenin burnunun dibindeki Halep, 1920 Misak-ı Milli sınırları içindeki Halep, Gaziantepin sınır ötesi kardeşi Halep inanılmaz bir ateş altında, hastaneler, doğum evleri bile vuruluyor.

Rusyanın amacı açık... Sadece Ortadoğuda değil, bütün Akdeniz, Kuzey Afrika ve Hint Okyanusu alanındaki tek askeri üssü olan Tartusun yanına bir de Lazkiye hava üssünü ekledi Suriye iç savaşı boyunca. Bundan vaz geçmeyeceğini gösteriyor.

Suriyedeki askeri varlığının boşa olmadığını kanıtlamak içinse Halepi Beşar Esadın kontrolüne verip ona görüşmelerde el kazandırmak istiyor.

ABD bundan rahatsız * Son derece yanlış bir adımla ülkenin doğusunda PYD/YPG ile birlikte IŞİDle savaşırken Rusya siyasi mesafe alıyor.

Zaten ABDnin Rusyaya cevabının Suriyede Rakka ile değil, Irakta Musul ile olacağı de belli artık.

Çünkü Irak stratejik açıdan ABD için daha önemli.

Çünkü Musulda Rakkadakine göre çok daha az sayıda IŞİD militanı var; istihbarat tahminleri 1,000den az olduğu yönünde.

Çünkü görünüşte Irak ordusu yürütecek harekâtı, ABD öncülüğündeki koalisyon destek rolünde.

Ama aynı Irak ordusuydu Haziran 2014de Musulu bir gecede terk edip kaçan. 40 bin Irak askeri, Musula doğru gelen 1,100 kadar IŞİDli önünde, Amerikalılardan aldıkları modern araç, silah ve cephaneyi de bırakıp kaçtılar.

Evet, Türkiye Başkonsolosluk binasını basıp 49 çalışanı rehin aldıkları gün. Çünkü Irak ordusu güneyden gelen Şiilerden oluşuyordu, Musulun nüfusu ise ağırlıklı Sünni idi ve o askerler için Musul bir vatan parçası görülüyordu. Güneyde Felluceyi, Ramadiyi bırakıp kaçan da aynı Irak ordusudur.

Sonra mesela İran etkeni var. Şu anda sorsalar, herhalde hem Suriye, hem Irak coğrafyasının en güçlü adamları arasında kesinlikle Tümgeneral Kasım Süleymani vardır. İran Devrim Muhafızlarının dış operasyonlar birimi Kudüs Gücünün komutanı, aynı zamanda Suriyede Hizbullah, Irakta da Şii Haşd el-Şaadi milislerine komuta ediyor. Gücünü İran hükümetinden değil, doğrudan dini lider Ayetullah Ali Hamaneyden alıyor. Zaten Ankaraya göre, Irak Başbakanı Haydar el-Abadinin arkasındaki güç de aynı. İran Madem IŞİDe karşı savaşıyoruz, Irakın her yerinde olduğu gibi Musulda da varız diyor.

Sonra mesela Kürtler var. Kürt cephesinde bir PKK, bir de Mesud Barzani liderliğindeki Kürdistan Bölgesel Yönetimi var. Barzani bu aralar Ankara, Tahran, Bağdat, Washington, Londra, Paris, Berlin arasında mekik dokuyor. Arayı İran ile de Türkiye ile de bozmamak istiyor, ne de olsa ileride petrol ve gaz çıkışı olacak. Öte yandan PKK Barzaniye de rakip.

Ve tabii Türkiye * Türkiye için IŞİD ve PKK arasında terör örgütü olma yönünden fark yok. Hatta PKK ayrıca varoluşsal bir tehdit. Musul yakınlarındaki Başika kampı hem IŞİDe karşı Sünni ağırlıklı Arap ve Türkmen aşiretlerden oluşan Haşd el-Vatani milislerine askeri eğitim veriyor, hem de PKK'nın Kandil-Rojava hattına karşı bir ileri karakol işlevi görüyor. Başka hiç kimseye, hiçbir şekilde dış geçiremeyen Abadi yönetiminin aklına egemenlik hakları işte bu Başika kampı konusunda geliyor; Türkiyeyi istememek hakkıdır tabii, onu kullanıyor.

PKK, ABD'nin terör örgütleri listesinde ama bu ABD'nin PKK'nın Suriye kolu PYD/YPGyi IŞİDe karşı kara gücü olarak kullanmasına engel değil. Bu Ankarayı doğal olarak küplere bindiriyor. PKK daha dün Şemdinlide tam 5 ton patlayıcı madde ile saldırdı, 9u asker, 9u sivil 18 cana kıydı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ABD Başkanı Barack Obamaya YPGyi bırak, Rakkayı IŞİDten birlikte temizleyelim dedi, malum.

Peki, ABD'nin cevabı ne oldu? Şu oldu: Musul operasyonuna PKK ile bağlantılı hiçbir gücün katılmayacağını açıkladı. Aynı zamanda Iraktan izin almadan Başikada bulunamayacağını söyledi.

Ne anlama mı geliyor bu? Musulda PKK tehlikesi yok işi bana bırak sen, demeye getiriyor.

Daha açık söyleyelim: ABD Türkiyeyi ne Suriye, ne de Iraktaki operasyonlarda istemiyor; bana üslerini açarsan o yeter demek istiyor.

Başka deyişle, bu bölgede bulunmayan ABD, Rusya ve AB ülkeleri, Türkiyenin biriyle 910, diğeriyle 330 kilometre sınırı olan Suriye ve Irak'a dokunmamasını istiyorlar.

Bu başka bir açıdan [] güvenliği ve terörizm meselesi dışında- belki Türkiyenin kendi tercihi olması gereken bir şey, ama böyle söylenince hayatın akışına uygun olmuyor.

İşte tam bu aşamada Rusya, Halep oylamasında hava saldırılarına ara vermeyi veto ediyor.

Putin de Türkiyeye bugün işte tam böyle bir zamanda geliyor.

Sadece bu değil, ama başka bir şey daha ABDnin bütün kulaklarını ve gözlerini bugün İstanbuldaki Putin-Erdoğan görüşmesinin sonuçlarına çevirmesine yetiyor.

O da Türk Akımı doğal gaz hattı.

Bu hat aslında daha önce Güney Akım adıyla Karadenizden Romanya, ya da Bulgaristana dönecek boru hattını anlatıyordu.

O haliyle de ABDyi rahatsız eden bir projeydi, Avrupa Birliğinin gaz yönünden Rusyaya bağımlılığını artıracaktı.

İşte o sıra Ukrayna-Rusya ilişkileri bozulmaya başladı. Rusya tıpkı geçmişte Çeçenistanda, Gürcistanda, bugün Suriyede olduğu gibi sert oynadı, Kırımı önce işgal, sonra ilhak etti.

Kırımın ilhakıyla Karadenizdeki karasuları sınır hattı değişti. (Bunu Rusyanın Karadeniz donanmasını geliştirmesi izledi.) Romanya ve Bulgaristanın Ukrayna nedeniyle Rusyaya ambargoya katılması, Putinin rotayı Türkiyeye kırmasına neden oldu. Türk Akımı lafı da böyle

dođdu.

Rus gazının [] bir kanaldan- iki NATO üyesi, Türkiye ve Yunanistan üzerinden Avrupaya akacak olması, ABDnin bölge siyasetini zorlayan bir başka sorun yani.

Obama, Musulu IŞİDten 8 Kasımdaki başkanlık seçimlerinden önce alıp Hillary Clinton'a hediye etmeyi isterdi ama aynı şeyi Putin de Halepi Esada verip Donald Trump, ya da artık her kim olursa ona hediye etmek istiyor.

ABD-Rusya gerilimi Soğuk Savaş aratmayacak bir şekilde Türkiye sınırları boyunca Halep-Musul hattında yükseliyor.

Erdoğan-Putin görüşmesi ardından Obamadan gelecek hamleyi izlemek siyaset açısından ilginç olacak da, keşke daha fazla kan dökülmesiyle sonuçlanmasa.

Kaynak/Source: